

REDACTIONEEL

Robert Stiphout

Geld en moed

Om te spreken van een demasqué van de advocatuur gaat te ver, maar het onderzoek *Werken in de advocatuur* biedt wel verrassende inkijkjes in de beroepsgroep. Voor het tweede jaar op rij onderzocht uitgever Sdu in samenwerking met organisatieadviesbureau Berenschot het werkende bestaan van advocaten (zie de bijlage *Werken in de advocatuur* bij dit nummer). Wat blijkt? Partners zijn leergieriger dan stagiaires/junioren, een op de vijf advocaten wil opstappen, mannelijke advocaten werken nagenoeg even veel thuis als vrouwelijke en geld is voor advocaten niet alles.

Gevraagd naar wat advocaten het allerbelangrijkst vinden op hun werk, antwoordden verreweg de meesten: sfeer. Sfeer is ook de meest genoemde reden om op zoek te gaan naar een andere baan. Pas op de derde plaats, na opleidingsmogelijkheden en uitdagende projecten, komt inkomen.

De advocaat is dus niet de geldwolf voor wie hij nog weleens wordt versleten. Nu kan het natuurlijk zijn dat advocaten het zo vanzelfsprekend vinden dat ze veel verdienen dat geld niet eens bij ze opkomt wanneer hen wordt gevraagd naar wat ze belangrijk vinden. Maar dan is het toch opmerkelijk dat bijna de helft van de advocaten elders in de enquête aangeeft dat ze (veel) minder dan marktconform verdienen. Advocaten zijn zich dus wel bewust van hun (in eigen ogen niet zelden magere) inkomen. Blijkbaar malen ze gewoon niet zo om centjes.

Het is overigens niet voor het eerst dat advocaten sfeer hoger aansloegen dan geld. Het is de tweede keer dat Sdu en Berenschot het werken in de advocatuur onder de loep namen en vorig jaar bleken advocaten ook al sfeer te verkiezen boven geld. Best mogelijk dat advocaten met *soft skills* het langzamerhand gaan winnen van meer machtsbeluste *hardliners* (zie daartoe ook 'Hoe kom je hogerop' in de bijlage). Jaap Bosman, auteur van *Death of a Law Firm* zou het toejuichen. De reden dat technologie nooit een advocaat kan vervangen, schuilt volgens hem juist in die *soft skills* (zie 'Verstandig boek' op pagina 7).

Een andere opmerkelijke uitkomst van het onderzoek schuilt in de zorgen van de advocatuur. Advocaten liggen het meest wakker van wegblijvende klanten, een ongunstig economisch klimaat en angst voor concurrentie van rechtsbijstandverzekeraars. Opvallende afwezige was de angst voor negatieve publiciteit, vorig jaar nog fier in de top drie van zorgen. Blijkbaar zijn advocaten zelfverzekerder geworden over hun eigen kunnen. Zo zelfverzekerd dat ze nieuwsgierige journalisten niet langer bedreigend vinden, al maakt het *Advocatenblad* nog weleens anders mee.

Zelfverzekerd zijn ook de asieladvocaten op pagina 28. Zo zelfverzekerd dat ze de regering, staatssecretaris van Asiel Klaas Dijkhoff (VVD) in het bijzonder, durven te adviseren. 'We moeten anders denken over migratie', stellen ze.

Matthijs Kaaks

'Wordt het niet hoog tijd voor een Nederlandse vereniging van advocaten?'

PAG. 5

Walter Hendriksen

'De discussie over hoe, waarom en wanneer innoveren zal nooit af zijn'

PAG. 52